

Sygnatura akt III U 697/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 29-08-2019 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - sędzia –**A. S.**

Protokolant: st. sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 27-08-2019r. w Koninie

sprawy **F. R.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **F. R.**

od decyzji **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

z dnia 14-05-2019r. znak: (...)

I. **oddala odwołanie**

II. **zasądza od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 180 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .**

A. S.

Sygnatura akt III U 697/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.05.2019r. znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a ust. 1, a także art. 8 ust. 1 i 2a i art. 17 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla F. R. od dnia 28.05.2014r., a także ustanie obowiązku opłacania składek za F. R. od w/w dnia. W uzasadnieniu decyzji rolniczy organ rentowy wskazał, że w związku z zaprzestaniem świadczenia pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 28.05.2014r. ze względu na sprawowanie opieki nad matką i nabyciem prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego ustaje ubezpieczenie społeczne rolników F. R.. KRUS poinformował również, że od dnia 01.06.2014r. odwołująca została wyłączona z ubezpieczenia zdrowotnego.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła F. R. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że podlegała w spornym okresie ubezpieczeniu społecznemu rolników. Odwołująca wyjaśniła, że po nabyciu prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego nie złożyła wniosku do KRUS o objęcie jej ubezpieczeniem emerytalno-rentowym ponieważ organ wypłacający zasiłek nie poinformował jej o konieczności złożenia takiego wniosku, a także nie przekazał do KRUS

informacji o przyznaniu jej zasiłku. Ponadto odwołująca podniosła, że w spornym okresie we własnym zakresie opłacała składki na ubezpieczenie.

W odpowiedzi na odwołanie KRUS wniósł o oddalenie wniesionego odwołania powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Nadto rolniczy organ rentowy wskazał, że wyrażona w odwołaniu argumentacja odwołującej sprowadza się do stwierdzenia, że pracownicy (...) w L. wprowadzili ją w błąd. Jednak obowiązek informowania KRUS o każdej zmianie stanu faktycznego ciąży bezpośrednio na ubezpieczonych, a nie na innych organach administracji publicznej.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

F. R. w dniu 01.06.1998r. otrzymała gospodarstwo rolne od rodziców.

Decyzją z dnia 09.06.1998r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że odwołująca od dnia 01.06.1998r. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników i ma obowiązek opłacania składki na to ubezpieczenie.

F. R. wystąpiła do (...) w L. o zasiłek w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawną matką. Odwołująca przekazała posiadane grunty w użytkowanie swojej siostrze M. R.. Od dnia 01.09.2018r. grunty te przekazała natomiast w dzierżawę Z. N.. W dniu 28.05.2014r. odwołująca złożyła oświadczenie o zaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej i od tego dnia miała również przyznany zasiłek dla opiekuna z (...).

Faktu zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej oraz uzyskania świadczenia z (...) odwołująca nie zgłosiła do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Nie złożyła również wniosku o objęcie jej ubezpieczeniem emerytalno-rentowym, a składki na ubezpieczenie społeczne opłacała do KRUS samodzielnie.

W dniu 20.02.2019r. odwołująca zwróciła się do (...) w L. z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad matką, a (...) odmówił wnioskodawczyni przyznania prawa do tego świadczenia. Od powyższej decyzji F. R. odwołała do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K.. Decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 08.04.2019r. F. R. zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad niepełnosprawną matką od dnia 01.03.2019r. na stałe.

W dniu 07.05.2019r. F. R. złożyła w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie, w którym potwierdziła, że od 28.05.2014r. nie prowadzi działalności rolniczej i wystąpiła z wnioskiem o objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w związku z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego.

W związku z powyższym KRUS wszczął z Gminnym Ośrodkiem Pomocy (...) postępowanie wyjaśniające. W toku tego postępowania ustalono, że odwołująca od dnia 28.05.2014r. do nadal pobiera świadczenie z (...). W efekcie rolniczy organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 14.05.2019r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla odwołującej od dnia 28.05.2014r., a także stwierdził ustanie obowiązku opłacania składek za F. R. od w/w dnia.

Decyzją z dnia 23.05.2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził na koncie F. R. nadpłatę z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 7.422,00 zł oraz poinformował, że w/w kwota zostanie zwrócona w ciągu 30 dni licząc od daty wydania decyzji.

Decyzją z dnia 26.06.2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził natomiast podleganie przez odwołującą ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu od 01.03.2019r. oraz stwierdził, że do opłacania składek zobowiązany jest Wójt Gminy L..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz znajdujących się w aktach sprawy. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wiarygodności któregokolwiek z powołanych wyżej dowodów.

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, również żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności.

Istotą sporu w przedmiotowym postępowaniu było rozważanie, czy odwołująca posiada tytuł prawny do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od 28.05.2014r. do 28.02.2019r.

Jak stanowi art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U.2019.299 ze zm.) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy:

- 1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,
- 2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1

- jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczenie rolnicze ma zatem charakter subsydiarny i jest wyłączone, kiedy rolnik podlega innym ubezpieczeniom.

Osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy są objęte ubezpieczeniami społecznymi na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2018.1270 ze zm.) zgodnie z art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2019.300 ze zm.). W myśl przywołanego przepisu za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

- 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,
- 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

- przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobiety i 25-letniego przez mężczyznę.

Z kolei zaś zgodnie z art. 6 ust. 2b w/w ustawy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów lub jest ubezpieczona na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z art. 17b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2018.2220 ze zm.) w przypadku, gdy o specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego. Natomiast w myśl ust. 2 cytowanego artykułu zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ubezpieczona pobierała specjalny zasiłek opiekuńczy oraz złożyła oświadczenie, o którym mowa wyżej, w przedmiocie zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. W konsekwencji, ubezpieczona mogłaby podlegać ubezpieczeniom społecznym rolników od momentu wejścia w życie (tj. 1 października 2015r.) art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z tym artykułem ubezpieczeniem emerytalno-rentowym na wniosek obejmuje się osobę, która podlegała ubezpieczeniu jako rolnik lub domownik i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w gospodarstwie rolnym w związku z nabyciem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku

opiekuńczego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów przez okres pobierania tego świadczenia albo zasiłku - do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2. Z powyższego więc wprost wynika, że w sytuacji pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym następuje na wniosek.

Z uwagi na to, że F. R. nie złożyła wniosku o objęcie jej ubezpieczeniem emerytalno-rentowym rolników za okres wskazany w zaskarżonej decyzji, objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników nie jest możliwe. Termin złożenia wniosku został określony w art. 3 ust. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym jeżeli wniosek o objęcie ubezpieczeniem na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 złożony został w ciągu 30 dni od dnia wydania przez wójta decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłek dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, objęcie tym ubezpieczeniem następuje od dnia przyznania prawa do tego świadczenia albo zasiłku. Z uwagi na brak wniosku F. R. do organu rentowego o objęcie jej ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w czasie pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego, F. R. podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Powyższe wywołało skutek wyłączenia z ubezpieczeń rolniczych i w konsekwencji składki od ubezpieczenia emerytalno-rentowego powinien opłacić wójt, burmistrz lub prezydent miasta na podstawie powołanego wyżej artykułu.

W związku z wyłączeniem F. R. z ubezpieczenia społecznego rolników z dniem 28.05.2014r. ustało również ubezpieczenie zdrowotne odwołującej. Zgodnie bowiem z art. 66 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U.2019.1373 ze zm.) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są rolnikami lub ich domownikami w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z art. 76a ust. 1 w/w ustawy osoba, w stosunku do której wygasł tytuł do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, podlega wyrejestrowaniu z tego tytułu wraz z członkami rodziny.

Na marginesie należy wskazać, że w myśl art. 66 ust. 1 pkt 28 cytowanej ustawy obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, przyznany na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28 i 28a, opłaca wójt, burmistrz lub prezydent miasta (art. 86 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy).

Należy też zwrócić uwagę na przepis art. 37 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w myśl którego rolnik jest obowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłaszać Kasie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie oraz informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności.

Odwołująca pomimo ciężącego na niej obowiązku nie poinformowała KRUS o pobieraniu specjalnego zasiłku opiekuńczego z (...).

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie F. R..

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U.2018.265).

A. S.

Sygnatura akt III U 697/19

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującej z pouczeniem.
3. Za 14 dni lub z apelacją.

K., dnia .....2019r. A. S.